

POMORSKE NESREĆE: KOJI JE POSTUPAK?
**KAD SE PRIMJENJUJE
HRVATSKO PRAVO,
I KOJEM SUDU SE
TREBA OBRATITI?**

Tekst: **odvjetnica Tiziana Paris**
Foto: **arhiva Burze Nautike**

Velika većina nautičara ni ne pomišlja na to da je zapravo i pomorski promet određen zakonima i propisima, slično kao i cestovni. Međutim jednako tako se slabo zna da su ti zakoni i propisi znatno drugačiji od onih koji vrijede na kopnu. I sve je u redu dok se ne dogodi neka nezgoda, ili nedajbože nesreća, a onda bi bilo mudro znati koja su vaša prava i obaveze

Ljeto nam je stiglo, a s ljetom nažalost i puno nesreća na moru. Tako se i prije mjesec dana dogodila velika pomorska nesreća u Splitskim vratima, kad su u sudaru sudjelovala dva plovila te je ozlijeđeno dvanaest osoba, među njima jedna teže. Točne okolnosti navedene pomorske nesreće utvrdit će istražitelji više institucija: PU splitsko-dalmatinske, Lučke kapetanije Split, Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, i državno odvjetništvo.

Kako se naknadno saznalo, sudarili su se gumeni gliser tipa Colnago dug 10 metara, koji je registriran za gospodarske svrhe, i stakloplastični gliser dug 13 metara, registriran za osobne potrebe. Nekada je takav brod potpadao pod kategorizaciju jahte, no sa zadnjom promjenom zakona sva plovila do 15 metara se ubrajaju u brodice. Na brodicu su u vrijeme sudara bile dvije osobe. Brod lučke kapetanije

“Pojišan” nakon sudara, pokušao ju je otegliti prema Milni, ali je putem potonula zbog velikih oštećenja kod južnog ulaza u Splitska vrata.

Gliser koji služi za gospodarske svrhe, odnosno za transfer putnika, prevezio je turiste iz Resnika u Hvar, i otegljen je u Milnu brodicom kapetanije.

U prethodnom članku analizirali smo slučaj o požaru u Marini Kaštela u kojem smo detaljno opisali sudski postupak osiguranja dokaza. Ovim člankom ćemo ići korak dalje i analizirati slučaj sudske parnice u slučaju da jedna od uključenih strana osporava odgovornost u sudaru a onda samim time i isplatu naknade štete. Što se u konkretnom slučaju događa? Kojim se institucijama možete obratiti? Koliko traje postupak? Čije pravo primijeniti?

ŠTO KAŽE POMORSKI ZAKONIK?

Da bismo odgovorili na ova pitanja, prije svega moramo analizirati odredbe

Pomorskog zakonika po kojima se utvrđuje kako se one primjenjuju na svaki plovni objekt koji se smatra brodom prema hrvatskom pravu, te na one plovne objekte koji se smatraju brodom prema pravu države čiju zastavu vije taj brod. Sukladno odredbi iz čl. 976 Pomorskog zakonika, za

naknadu štete zbog sudara brodova primjenjuju se:

- pravo države u čijem se teritorijalnom moru ili unutarnjim morskim vodama dogodio sudar,
- odredbe Zakonika – ako se sudar dogodio na otvorenom moru.

Međutim, ako svi brodovi koji su sudjelovali u sudaru imaju istu državnu pripadnost tada se primjenjuje pravo te države, a ako brodovi koji su sudjelovali u sudaru imaju različitu državnu pripadnost, ali je pravo svih tih država isto, tada se primjenjuje pravo tih država.

Posebno moramo istaknuti kako postoje i iznimke od gore navedenih odredaba iz članka 976. Zakonika kada se za naknadu štete zbog sudara brodova upućuju na primjenu stranog prava. U tim slučajevima primjenjuju se:

- odredbe Zakonika – ako sve zainteresirane stranke imaju zajedničko državljanstvo ili uobičajeno boravište, odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj;
- hrvatsko pravo – ako je jedan od brodova koji je sudjelovao u sudaru hrvatski ratni ili javni brod.

Naravno da se u slučaju sudara odnosno pomorske nesreće mora uzeti u obzir i osiguranje, pa tako čl. 981. Pomorskog zakonika posebno ističe kako se na ugovor o pomorskom osiguranju i odnose koji iz njega proistječu primjenjuje pravo koje su izabrale ugovorne stranke. Ako stranke nisu ugovorile mjerodavno pravo, primijenit će se pravo sjedišta osiguratelja. Međutim, na odnose iz ugovora o pomorskom osiguranju primjenjuje se hrvatsko pravo ako su sve zainteresirane osobe u tom ugovoru državljani Republike Hrvatske s redovnim boravištem u Republici Hrvatskoj ili domaće pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a riječ je o osiguranim predmetima koji su izloženi pokrivenim rizicima isključivo na području Republike Hrvatske.

NADLEŽNOST SUDA

A kad je nadležan sud u Republici Hrvatskoj? I koji je sud nadležan? Pomorski zakonik detaljno analizira slučajeve isključive nadležnosti suda u Republici Hrvatskoj i tako odredbom iz čl. 988. Pomorskog zakonika određuje kako je hrvatski sud isključivo nadležan za suđenje:

- u sporovima o nagradi za spašavanje hrvatskih ratnih

brodova i hrvatskih javnih brodova, o naknadi štete nastale zbog sudara brodova od kojih je jedan hrvatski ratni brod ili hrvatski javni brod,

- u sporovima iz članka 410., 411. i 412. ovoga Zakonika koji nastanu

u tijeku i u vezi s provođenjem postupka ograničenja odgovornosti predmeta nije drukčije određeno.

Pri nadležnom Trgovačkom sudu možemo dakle podnijeti tužbu radi isplate i onda će se u tijeku postupka utvrditi odgovornost, i u tom se slučaju primjenjuje načelo dokazane krivnje.

Za štetu prouzročenu sudarom odgovara brod, odnosno brodovi za koje se dokaže da je njihovom krivnjom šteta prouzročena. Pod odgovornošću broda podrazumijeva se odgovornost vlasnika broda i brodar. To vrijedi u slučaju peljarenja, bilo onog obveznog ili fakultativnog. Ako je šteta prouzročena krivnjom dvaju ili više brodova, svaki brod odgovara razmjerno svojoj krivnji.

A što ako se omjer krivnje ne može utvrditi? Tada se odgovornost brodova za štetu dijeli na jednake dijelove. Međutim, za štete na stvarima prema trećima nema solidarne odgovornosti. Za štete zbog smrti i tjelesne ozljede prouzročene sudarom, brodovi odgovaraju solidarno, što već spada u regresno pravo.

Međutim, moramo uzeti u obzir da postoje slučajevi kad je do sudara došlo slučajem ili višom silom, ili se ne može

utvrditi uzrok sudara, te u tom slučaju štetu snosi oštećenik.

U tako provedenom sudskom postupku sud će provesti sve predložene dokaze, saslušati svjedoke te zahtijevati i vještačenje. Po zaključenju sudskog postupka, sud će, uzimajući u obzir kako odredbe međunarodnog prava, tako i odredbe Pomorskog zakonika i eventualnih ostalih zakona koji se supsidijarno primjenjuju u slučaju, donijeti odluku, odnosno Presudu kojom će točno odrediti tko će, i u kojem iznosu snositi naknadu štete oštećeniku.

Zaključno, i u konkretnom slučaju kod nesreće koja se desila ovog ljeta kod Splitskih vrata, ukoliko se u prethodnom postupku ne bude utvrdio uzrok štete i odgovornost, sudionicima nesreće ne preostaje drugo nego pokrenuti sudski spor.

I za kraj, želim vam mirno more te dobar i zasluženi odmor u ljepotama našeg Jadrana, ali i drugih mora. Onima koji rade i žive od mora želim uspješnu sezonu, uz uvijek pojačan oprez.

Za sve daljnje informacije, prijedloge tema i pravno savjetovanje slobodno nas kontaktirajte na: www.lawparis.com

berezoni

LUXURY YACHT SOLUTIONS

LaPasserella
prva 100% električna
kazetna pasarela

Službeni predstavnik za Hrvatsku

magnetron

D-marin Dalmacija-Sukošan M:info@magnetron.com.h

W: www.magnetron.com.hr T: +385 23 394455

NOVO - serija HPSCA
Manji - lakši - kompaktni
HP desalinizatori

Modeli:

- 90/1
- 140/1
- 180/2
- 260/2
- 330/3
- 440/4

